

59 כלל, מכל מקום המקבל נותן שכר כיון שעיקר ההנאה שלו.
 60 שנינו במשנה: אין בותבין שטרין פירורין אלא מדעת שניהם וכו'.
 61 שואלת הגמרא: מאי שטרין פירורין. משיבה הגמרא: הקא, בבבל,
 62 תרגומו – פירשו שהכוונה לשטרין מענתא – שטרות שכותבים בהם
 63 סופרי הדיינים את טענות בעלי הדין, כדי שלא יוכלו לחזור בהם
 64 מטענותיהם, וכיון שהם מפסידיים בכך שלא יוכלו לחזור בהם,
 65 כותבים רק מדעת שניהם.
 66 ביאור נוסף: רב ירמיה בר אבא אמר, כוונת המשנה לאופן שלא
 67 הסכימו בעלי הדין שידונו אותם בית דין מסוים, ובאופן כזה
 68 מבואר בסנהדרין (בג) שנה – בעל דין אחד פורר לו דין אחד, וזה
 69 פורר לו אחד, ושניהם בוררים דין שלישי, וכותבים בשטרות
 70 הברורין איזה דין בירר לו כל אחד מבעלי הדין, כדי שלא יוכלו
 71 לחזור בהם מבחירת הדיינים, וכיון שמחמת הכתיבה לא יוכלו
 72 לחזור בהם, כותבים רק מדעת שניהם.
 73 שנינו במשנה: רבן שמעון בן גמליאל אומר, לשניהם בותבין שנים,
 74 לזה בעצמו ולזה בעצמו.
 75 מבררת הגמרא: לימא – האם נאמר ש'בופין' על מדת סדום? קא
 76 מיפלגי – שנחלקו באדם הנוהג ב'מדת סדום', כלומר שגורס הפסד
 77 לחבירו בלי שיהיה לו כל ריוח בזה. האם כופים אותו להמנע מכך,
 78 דמי – תנא קמא קבר שבופין על מדת סדום, ולכן גם אם אחד
 79 מהם אינו רוצה שיכתבו את טענותיו באותו שטר עם טענות
 80 חבירו, כותבים בן בעל כרחו. ופר – רבן שמעון בן גמליאל קבר,
 81 אין בופין על מדת סדום, ויכול כל אחד לומר שהוא רוצה לכתוב
 82 שטר בפני עצמו.
 83 דוחה הגמרא: לא – אין זו מחלוקתם, אלא דבולי עלמא סוברים
 84 שבופין על מדת סדום. והקא, היינו מעמא דרבן שמעון בן גמליאל
 85 שכותבים שתי שטרות, כיון דאמר ליה – יכול כל אחד מהם לומר
 86 לחבירו, לא נחא לי דתהני בכותב גבי וכו' – אין הדבר נח לי,
 87 שיהיו 'זכויות', הטענות שאני זוכה מכחם דין, כותבות יחד עם
 88 טענותיך. כיון דדמית עלאי בי אדיא ארפא – אתה דומה בעיני
 89 כארה אורב לי ומחפש להעליל עלי ללות עלי, וכשהיו טענותי
 90 כותבות בשטר שבידך תחפש בהם טענות לטעון כנגדי.

משנה

91 משנתנו דנה בדין 'אסמכתא', כלומר אדם המתחייב ממון בתנאי
 92 שיקרה דבר מסוים, האם חלה התחייבות.
 93 מי שהיה חייב לחבירו ממון בשטר, ופרע מקצת חובו, וחשש
 94 להשאירו ביד המלוה, שמא יחזור ויתבע את כל החוב, והמלוה
 95 חשש להחזירו ללוה, שמא יטען שפרע הכל, ומשום כך השליש
 96 המלוה את שטריו – נתנו לאדם שלישי שנאמן על שניהם. וכדי
 97 שיהיה המלוה בטוח שיפרע לו הלוה את שארית חובו, אמר לו
 98 הלוה לשליש, אם לא (נתתי) [את] לך את שארית החוב מכאן ועד
 99 יום פלוני, תן לו שטריו – תן את השטר למלוה, ויכול לגבות את
 100 כל החוב, על אף שכבר פרעתי את חלקו. אם הגיע הזמן שהתחייב
 101 הלוה לפרוע בו את שארית החוב, ולא נתן, רבי יוסי אומר ונתן
 102 השליש את השטר למלוה ויגבה את כל החוב, ורבי יהודה אומר
 103 לא יתן, כיון שלא חלה התחייבותו, אלא פורע הלוה רק את
 104 שארית החוב שלא פרע.

גמרא

105 הגמרא מבארת את מחלוקתם של רבי יוסי ורבי יהודה. מבררת
 106 הגמרא: קמאי קמיופלי – במה נחלקו רבי יוסי ורבי יהודה. מבארת
 107 הגמרא: רבי יוסי קבר שאסמכתא קמאי – אדם המתחייב ממון
 108 בתנאי שיעשה דבר מסוים בעתיד, וסומך בלבו שיוכל לעשות כך
 109 ולא יתחייב, אך כשהגיע הזמן נאנס ולא יכל לקיים את התנאי, חל
 110 חיובו, ולכן הוא סובר שכשלא פרע מחזיר השליש את השטר

1 שביין שהגיד העד את עדותו שוב אינו חוזר ומגיד דבר הסותר את
 2 דבריו הראשונים, מכל מקום צורכא מרבין – תלמיד חכם כרב
 3 ירמיה לאו אוהריה למירק – אין דרכו לדקדק בהכרת נשים, ונאמן
 4 לומר שטעה בה בתחילה, ועתה דקדק היטב והוא מכירה.
 5 הגמרא מביאה מעשה נוסף עם רב ירמיה: ההוא תברא – מעשה
 6 בשובר על כתובה שנפרעה, דתהו חתים עליה רב ירמיה בר אבא,
 7 אמרה ליה האשה 'לאו אנא הווא' – לא אני הייתי האשה שאמרה
 8 לך לכתוב לי שובר, וכתובתי לא נפרעה. אמר לה רב ירמיה,
 9 איברא אנת הות – באמת את היא אותה האשה, שאמרה לי
 10 לחתום. אמר אפי, אף על גב דצורכא מרבין לאו אוהריה למירק
 11 בנשים, מכל מקום כיון דדק דק – אם הוא אומר שדקדק היטב
 12 והוא מכירה, הרי הוא נאמן.
 13 הגמרא מביאה מימרא של אביי בענין דומה: אמר אפי, האי
 14 צורכא מרבין דאילו לקדושי איתתא – תלמיד חכם ההולך לקדש
 15 לא אשה, נידבר – וילך עם הארץ בהרית – יחד איתו, כיון שאם ילך
 16 לבדו יש לחשוש דלמא מחליפו לה מיניה – שמא יחליפה לו באשה
 17 אחרת, ולא יבחין בכך, ואילו עם הארץ שאיתו דרכו להתבונן
 18 בנשים ויבחין בכך.
 19 שנינו במשנה: כותבין גט לאיש וכו' והבעל נותן שטר וכו'.
 20 שואלת הגמרא: מאי מעמא שהבעל נותן את שטר כתיבת הגט.
 21 משיבה הגמרא: דאמר קרא (דברים כד) 'כתב לה ספר בריתך ונתן
 22 בידה', וכיון שהכתיבה מוטלת על הבעל, הוא זה שצריך לשלם
 23 את שטר הסופר.
 24 אומרת הגמרא: והאידנא, דלא עבדינן הכי – ובזמן הזה, שאין
 25 עושים כן, אלא האשה משלמת את שטר הסופר, היינו כיון
 26 דשיחיהו – הטילו רבין תשלום זה אאשה, לטובתה, כי הכי דלא
 27 לשהתיה – כדי שלא יעכבנה הבעל מלגרשה מחמת שאינו רוצה
 28 לתת את שטר הסופר, ומכל מקום כיון שהכתיבה מוטלת על
 29 הבעל, ואומרת האשה לסופר שיקנה את הגט לבעל.
 30 שנינו במשנה: בותבין שטרין ללוה אף על פי שאין מלוה עמו וכו'
 31 והלוה נותן שטר.
 32 מקשה הגמרא: פשיטא שהלוה משלם לסופר, שהרי למלוה אין
 33 הנאה בדבר. מתרצת הגמרא: לא צריכא – לא הוצרכה המשנה
 34 להשמיענו דין זה, אלא בעיקר – שנוטל הלוה את המעות באופן
 35 שחציים הלוואה החוזרת ללא ריבית, וחציים פקדון, והלוה עושה
 36 עיסקא בכל הממון, ונוטל לעצמו את הריחוק של מחצית המלוה,
 37 והמלוה נוטל את הריחוק של מחצית הפקדון, ואף שגם למלוה יש
 38 הנאה, הנאת הלוה גדולה יותר שהרי הוא צריך את ממון
 39 ההלוואה כדי להתפרנס בו.
 40 שנינו במשנה: בותבין שטרין למזכר אף על פי שאין לזכר וכו'
 41 והלוקח נותן שטר.
 42 מקשה הגמרא: פשיטא שהלוקח משלם לסופר, שהרי עיקר
 43 ההנאה שלו. מתרצת הגמרא: לא צריכא אלא במזכר את שדהו
 44 מפני דעתה, כגון שיש בה מום גדול או שהיא רחוקה מביתו, שאף
 45 שיש לו הנאה גדולה במכירתה, מכל מקום הנאת הלוקח גדולה
 46 יותר.
 47 שנינו במשנה: אין בותבין שטרין אירוסין וכו' והחתן נותן שטר.
 48 מקשה הגמרא: פשיטא שהחתן נותן את השטר על כתיבת השטר
 49 שפוסקים בו אבי החתן ואבי הכלה את הממון שיתנו, שהרי עיקר
 50 ההנאה היא שלו. מתרצת הגמרא: לא צריכא, דאפילו אם החתן
 51 הוא צורכא מרבין, דניחא ליה לחמוה לקרוביה – שנחו לו לחמיו
 52 לקרבו ולהשיא לו את בתו, והנאתו גדולה, מכל מקום אף בזה
 53 החתן נותן את השטר.
 54 שנינו במשנה: אין בותבין שטר אריסות וקבלנות וכו' והמקבל נותן
 55 שטר.
 56 מקשה הגמרא: פשיטא שהמקבל נותן שטר, שעיקר ההנאה שלו.
 57 מתרצת הגמרא: לא צריכא אלא בשדה בורה – שצריכים להויריה
 58 ולא לעבוד בה במשך שנה או שנתיים, ובזמן זה אין למקבל הנאה

המשך ביאור למסכת בבא בתרא ליום ראשון עמ' א

1 למלוה, וגובה את כל חובו. ורבי יהודה סבר אסמכתא לא קניא,
2 ואין הלוה חייב לחזור ולפרוע את כל החוב.
3 הגמרא מבררת את ההלכה: אמר רב נחמן אמר רבה בר אבון אמר
4 רב, הלכה כרבי יוסי שאסמכתא קונה. אמנם כי אתו לקמיה –
5 כשבאו דיני אסמכתא לפניו דרבי אמי, אמר להו לתלמידיו, וכי
6 מאחר שרבי יוחנן מלמדנו פעם ראשונה ושניה, כלומר לימדנו רבי
7 יוחנן כמה פעמים שהלכה כרבי יוסי שאסמכתא קונה, אני מה
8 אעשה, איני יכול לחלוק עליו ולומר שאסמכתא אינה קונה.
9 אומרת הגמרא את ההלכה: ואין הלכה כרבי יוסי, אלא כרבי
10 יהודה, שאסמכתא אינה קונה.

משנה

משנתינו ממשיכה לדון בהלכות כתיבת שטרות, ודנה במי שיש לו
11 שטר על חבירו, ונמחק השטר.
12 מי שנמחק שטר חובו מחמת שנפלו עליו מים או שנטשטש מעצמו,
13 ואי אפשר לקרוא מה כתוב בו, מעמיד עליו עדים שראוהו קודם
14 שנמחק ויודעים מה היה כתוב בו, ובא לפני בית דין עם העדים,
15 ועדים אלו עושין לו קיום לשטרו בפני בית דין, וכך כותבים על גבי
16 השטר הנמחק, איש פלוני בן פלוני, נמחק שטרו, והזמן הכתוב
17 באותו שטר היה ביום פלוני,
18

בבא בתרא דף קסח עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום ראשון) קצג

1 וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי הֵם עֲדֵיו שְׁהִיו חֲתוּמִים בְּשֹׁטֶר, וּבִסּוּף שֹׁטֶר הַקִּיּוֹם
2 חֲתוּמִים עֲדִים אֵלּוּ שֶׁמְכִירִים אֶת הַשֹּׁטֶר.

גמרא

3 הגמרא מביאה ברייתא הדנה בנוסחאות הקיום של שטר שנמחק:
4 תָּנוּ רַבֵּנּוּ, אִיזוּהוּ נֹסֶחַ קִיּוּמוֹ שֶׁל שֹׁטֶר שֶׁנִּמְחַק, בְּמוֹתָב תִּלְתָּא הָיִינָא
5 – בְּמוֹשָׁב שֶׁלֹּשָׁה דִּינֵינּוּ הָיִינוּ, אֲנִי פְלוֹנִי, וּפְלוֹנִי, וּפְלוֹנִי, וְהוֹצִיאָה
6 הַמְלֹאָה שְׁהוּא פְלוֹנִי בֶן פְלוֹנִי, שֶׁשֹּׁטֶר מְחֹק לִפְנֵינוּ, שֶׁשֹּׁטֶר מְחֹק זֶה
7 נִכְתָּב בְּיוֹם פְּלוֹנִי, וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי הֵם עֲדֵיו שְׁהִיו חֲתוּמִים בּוֹ.

8 מְמַשִּׁיכָה הִבְרִייתָא: וְאֵם כְּתוּב בּוֹ – בְּנוֹסַח הַקִּיּוֹם תּוֹסַפֵּת זֶה,
9 'הוֹקֵקֵנוּ לְעִדּוֹתֵינוּ שְׁל עֲדִים, וְנִמְצָאתָ עִדּוֹתֵינוּ כְּמוֹנוֹת', כְּלוּמֹר, חֲקֵרְנוּ
10 אֶת הָעֲדִים שְׁהִיו חֲתוּמִים בְּשֹׁטֶר שֶׁנִּמְחַק, וְנִמְצָאתָ עֲדוֹתֵינוּ
11 אֲמִיתִית, גִּזְכָּה הַמְלֹאָה אֶת חוּבוֹ ב'קִיּוֹם' זֶה, מִהוּזָמָן שֶׁנִּכְתַּב בְּשֹׁטֶר
12 הָרָשָׁוֶן, וְאִינוּ צָרִיד לְהִכָּיִא רְאִיָּה נֹסַפֵּת לִזְמַן הַחוּבֹא אוֹ לִסְךָ
13 הַמַּעֲוָה, אֲלֵא דִין הַקִּיּוֹם' כְּדִין הַשֹּׁטֶר הָרָשָׁוֶן שֶׁנִּמְחַק. וְאֵם לֹא –
14 אִם לֹא נִכְתַּב בְּקִיּוֹם נֹסֶחַ זֶה שֶׁל 'הוֹקֵקֵנוּ', צָרִיד הַמְלֹאָה לְהִכָּיִא
15 רְאִיָּה עַל אֲמִיתוֹת כָּל מִזֶּה שְׁהִיָּה כְּתוּב בְּשֹׁטֶר, כְּמוֹ סָכּוּם הַהִלּוּאָה
16 וְזִמְנָה, שֶׁאֵם לֹא כֵן יִטַעֵן הַנִּתְבַּע שְׁהִיָּה זֶה שֹׁטֶר מְזוּיָף.

17 הגמרא מביאה את המשך הברייתא, המבררת את כשרותם של
18 שטרות עם פגמים שונים: שטר שנקרע בכוונה או ידי אדם, פסול,
19 שקריעתו מוכיחה שהיה פרוע או פסול. אבל שטר שנקרע
20 מעצמו, כְּשֶׁר, אומרת הברייתא דין נוסף: שטר שנקרע הכתב שבו,
21 או שֶׁנִּשְׁמַשְׁשׁ הַכְּתָב, אִם רִישׁוֹמוֹ שֶׁל הַכְּתָב נִיָּקָר, ואפשר עדיין
22 לראות מה היה כתוב בו, כְּשֶׁר.

23 מִבְּרֵית הַגְּמָרָא: חִיכִי דְמִי 'נִקְרַע' וְחִיכִי דְמִי 'נִתְקַרַע', כְּלוּמֹר כִּי־צִד
24 יִידַעִים אִם נִקְרַע מִעַצְמוֹ וְכִשֶּׁר אוֹ שֶׁנִּקְרַע בְּכוּנוֹהָ וּפְסוּל. מִבְּאֵרַת
25 הַגְּמָרָא: אִמֵּר רַב הִיְהוּדָה, 'נִקְרַע' הֵייוֹ שִׁישׁ בּוֹ קֶרַע שֶׁל בֵּית דִּין,
26 שֶׁמֶהוּתוֹ תּוֹבֵאֵר לְהִלֵּךְ, וְנִתְקַרַע' הֵייוֹ קֶרַע שְׂאֵינִי שֶׁל בֵּית דִּין.
27 מִבְּרֵית הַגְּמָרָא: חִיכִי דְמִי קֶרַע שֶׁל בֵּית דִּין. מִבְּאֵרַת הַגְּמָרָא: אִמֵּר
28 רַב הִיְהוּדָה, שֶׁקֶרַע בּוֹ אֶת אֶחָד הַמְּקוּמוֹת הַחֲשׁוּבִים שֶׁבּוֹ, וְהֵייוֹ אֶת
29 מְקוֹם חֲתִימַת הָעֲדִים, וּמְקוֹם הָזֵמָן, וּמְקוֹם הַתּוֹרָף – שְׁכָתוּב שֶׁם סֶךְ
30 הַמַּעֲוָה שֶׁהַתְּחִיב לוֹ, שֶׁאֵם אֶחָד מֵהֶם קָרוע הַשֹּׁטֶר פְּסוּל. אִמֵּר
31 אִמֵּר, קֶרַע שֶׁל בֵּית דִּין הוּא שְׁתֵּי וְנִיָּקָר – קֶרֶיעַת הַשֹּׁטֶר לְאוּרֹךְ
32 וּלְרוּחָב.

33 הגמרא מביאה מעשה שענינו שייך לכתיבת שטר שנמחק: נִתְּנוּ
34 עֲרֵבָא, דָּתוֹ לְפִימְכָרֵיהֶּא – מַעֲשֶׂה בִישְׁמַעְיָאִים שְׁבָאוֹ לְעִיר
35 'פּוֹמְבִּדְיָא', דְּהָיוּ קָא אֲנָסִי אֶרְעָתָא דְאִינְשִׁי – שְׁהִיו גּוֹזְלִים קִרְקַעוֹת
36 מֵאֲנָשִׁים, וְנוֹטְלִים מֵהֶם אֶף אֶת שְׁטֵרוֹת הַמֶּקֶח שֶׁלֹּהֶם, כְּדִי שֶׁלֹּא
37 יוֹכְלוּ הַגּוֹזְלִים לְעַרְעֵר וּלְהוֹכִיחַ שֶׁהַקִּרְקַעוֹת שֶׁלֹּהֶם. אֵתוּ מְרִוּוֹתֵיהֶוּ
38 לְקִמְיָה דְאִפְּרִי – בֹּא בְּעָלֵי הַקִּרְקַעוֹת לִפְנֵי אֲבִי קוֹדֵם שֶׁגִּזְלוּ מֵהֶם
39 אֶת הַקִּרְקַעוֹת וְהַשְׁטֵרוֹת, וְאָמְרוּ לֵיהֶוּ לֹאֲבִי, לִיְהִי מִרְ שְׁפָרִין –
40 יִרְאֶה אֲדוֹנֵינוּ אֶת שְׁטֵרוֹת הַמֶּקֶח שִׁישׁ לָנוּ עַל שְׁדוֹת אֵלּוּ, שֶׁהֵם
41 שִׁלְנוּ, וְלִכְתּוּב לָנוּ מִרְ שְׁפָרָא אַחֲרֵינוּא עֲלֵיהֶוּ – וִיכְתּוּב לָנוּ שְׁטֵרוֹת
42 מֶקֶח אַחֲרֵים עַל קִרְקַעוֹת אֵלּוּ, כְּדִי שִׁיְהִיו לָנוּ שְׁנֵי שְׁטֵרוֹת שׁוּיִם עַל
43 כָּל קִרְקַע, דְּאִי מִיְתָנִים חַד – שֶׁאֵם יֵאָנְסוּ מֵאִיתְנוּ הִישְׁמַעְיָאִים אֶת
44 הַשֹּׁטֶר הָאֶחָד, כְּשִׁיגִזְלוּ אֶת הַקִּרְקַע, נִקְיִינָן חַד בְּרִדָּן – יִשְׁאֵר לָנוּ
45 שֹׁטֶר אֶחָד בִּידֵינוּ, וְאֵם לֵאחֹר זְמַן תְּהִיָּה יֵדֵינוּ תְּקִיפָה, נוֹכַל לְעַרְעֵר
46 וּלְהוֹכִיחַ שֶׁהַקִּרְקַע שִׁלְנוּ, וְלְהוֹצִיאָה מִיָּד אֵלּוּ שִׁיקְנָהּ
47 מִהִישְׁמַעְיָאִים.

48 אִמֵּר לָהּ אֲבִי, מֵאִי אֲעִבִיד לָבוֹ – וְכִי מִזֶּה אֵינִי יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לָכֶם
49 בְּעֵנֵי זֶה, דְּהָא אִמֵּר רַב סְפָרָא, אֵין בּוֹתְבִין שְׁנֵי שְׁטֵרוֹת מֶקֶח עַל שְׁדָּה
50 אַחֶת, כִּיֹּן שִׁיתְכֶן שְׁמוּכֵר הַשְּׁדָּה לֹדֶה כִּסְף קוֹדֵם שְׁמֹכֵר אֶת
51 הַקִּרְקַע, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ מִזְחִיכָן שֶׁלֹּם, וְיִגְבֶּה הַמְלֹאָה אֶת הַקִּרְקַע
52 מִהַלּוֹקָה, וְיִתְחִיב מוֹכֵר הַקִּרְקַע לִשְׁלֹם לַלּוֹקָה אֶת דְּמֵי הַקִּרְקַע

53 שֶׁקֶנָּה מִמֶּנּוּ וְהוֹצִיאָהּ מִיָּדוֹ, וְכִיֹּן שֶׁאֵין לוֹ מִמּוֹן, יִגְבֶּה הַלּוֹקָה
54 מִלְּקוּחוֹת שֶׁל הַמוֹכֵר שֶׁקֶנוּ מִמֶּנּוּ קִרְקַעוֹת אַחֲרָיו, עַל יְדֵי שִׁירָאָה
55 לָהֶם אֶת שֹׁטֶר הַמֶּקֶח שְׁבִידוֹ, וְהִגְבִּיָּה נַעֲשִׂית עַל יְדֵי שְׁהוּא מִרְאָה
56 אֶת שֹׁטֶר הַמֶּקֶח שְׁבִידוֹ, וּמוֹכִיחַ שֶׁהַמְלֹאָה שֶׁל הַמוֹכֵר הוֹצִיאָה מִמֶּנּוּ
57 אֶת הַקִּרְקַע מִחֲמַת חוּבוֹ שֶׁל הַמוֹכֵר, וְגוֹבֶה מִהַלּוֹקָהוֹת, וְאֵם יִהְיוּ
58 לוֹ שְׁנֵי שְׁטֵרוֹת יֵשׁ לְחֹשׁוֹשׁ דְּלָמָּא מְרִיף – שְׁמָא יִגְבֶּה קִרְקַע
59 מִהַלּוֹקָהוֹת עַל יְדֵי שִׁירָאָה לָהֶם אֶת שֹׁטֶר הַמֶּקֶח שְׁבִידוֹ, וְהִדְרָה מְרִיף
60 – וְיִחְזוֹר וְיִגְבֶּה מִלְּקוּחוֹת נֹסַפִּים עַל יְדֵי שִׁירָאָה גַּם לָהֶם אֶת שֹׁטֶר
61 הַמֶּקֶח הַשְּׁנִי שְׁבִידוֹ, וְיִטַעֵן שְׁעֵתָה גְּבַה מִמֶּנּוּ הַמְלֹאָה שֶׁל הַמוֹכֵר אֶת
62 הַקִּרְקַע, וְהַלּוֹקָה הַשְּׁנִי שְׁהוּא גּוֹבֶה מִמֶּנּוּ לֹא יִדַּע שְׁכֵבֵר גְּבַה הִלָּה
63 אֶת חוּבוֹ מִלּוֹקָה אַחֵר, בְּשֹׁטֶר הָרָשָׁוֶן. וְלִכֵּן אָמַר לָהֶם אֲבִי שֶׁאִף
64 שִׁישׁ לָהֶם חֲשֵׁשׁ שִׁיגְזְלוּ מֵהֶם אֶת הַשֹּׁטֶר, אֵינוֹ יוֹכֵל לְכַתּוּב לָהֶם
65 שֹׁטֶר נֹסֶף עַל קְנִיַת הַקִּרְקַע.

66 הַגְּמָרָא מְמַשִּׁיכָה אֶת הַמַּעֲשֶׂה: הָיוּ קָא מְרִידֵי לִיָּה – הָיוּ בְּעָלֵי
67 הַקִּרְקַעוֹת מְפָצִירִים וּמְבַקְשִׁים מֵאֲבִי שִׁיכְתּוּב לָהֶם שֹׁטֶר נֹסֶף, אִף
68 שֶׁאִמֵּר לָהֶם שֶׁהִדְבֵּר אֲסוּר. אִמֵּר לִיָּה לְסָפְרִיָּה – אָמַר אֲבִי לְסוֹפֵר
69 שְׁלוֹ, הַכּוֹתֵב אֶת שְׁטֵרוֹתָיו, יָל – לָךְ וְהִטְעָה אוֹתָם, וְכָתוּב לָהּ –
70 וְכָתוּב לָהֶם שֹׁטֶר, וְתִחְזוֹר וְתִמְחַקְנָהּ, וְתִכְתּוּב אוֹתוֹ שׁוּב בְּאוֹפֵן
71 שִׁיְהִיָּה הוּא – הַשֹּׁטֶר עֲצָמוֹ כְּתוּב עַל הַמֶּקֶח, וְעִדּוֹ חֲתוּמִים עַל הַנִּיָּר
72 שֶׁאֵינוֹ מְחֹק, דְּשֹׁטֶר כִּזֶּה הוּא פְּסוּל, כְּמִבְּאֵרַת לְעִיל (קסד), וְהֵם לֹא
73 יִבְחִינוּ בְּכֶךְ שְׁהוּא שֹׁטֶר פְּסוּל, וְיִפְסִיקוּ לְהַפְצִיר בִּיָּאִמֵּר לִיָּה רַב
74 אִמֵּר בְּרַ מְנִימוֹ לְאִפְרִי, כִּי־צִד אִפְשֵׁר לְכַתּוּב שֹׁטֶר כִּזֶּה, וְהָרִי שֵׁשׁ
75 לְחֹשׁוֹשׁ דְּלָמָּא – שְׁמָא לֹא יִמְחַק הַכְּתָב הָרָשָׁוֶן הִיטָב, וְאִף אַחֲרֵי
76 הַמְּחִיקָה יִהְיֶה רִישׁוֹמוֹ נִיָּקָר, וְהַלּוֹקָהוֹת יִמְחֹקוּ לְגַמְרֵי אֶת הַכְּתָב
77 הַשְּׁנִי, וְתִנְיָא בְּרִייתָא שֶׁהוֹבָאָה לְעִיל, שֶׁאֵם נִמְחַק הַשֹּׁטֶר אוֹ
78 נִשְׁמַשְׁשׁ, אִם רִישׁוֹמוֹ שֶׁל הַכְּתָב נִיָּקָר, כְּשֶׁר, וְיִוֹכְלוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ,
79 כְּדִין כָּל שֹׁטֶר הַכְּתוּב עַל הַנִּיָּר.

80 אִמֵּר לִיָּה אֲבִי לֵרַב אַחָד בְּרַ מְנִימוֹ, מִי קָאִמְנָא שְׁפָרָא מְעִלָּא – וְכִי
81 אֲמַרְתִּי לְסוֹפֵר לְכַתּוּב בְּפַעַם הַרְשִׁאוּנָה שֹׁטֶר טוֹב וְלִמְחַקְנָהּ, שֶׁאֵז
82 יֵשׁ חֲשֵׁשׁ שִׁיְהִיָּה רִישׁוֹמוֹ שֶׁל הַכְּתָב הָרָשָׁוֶן נִיָּקָר, אִלְף בִּיָּת
83 בְּעִלְמָא קָאִמְנָא – אֲמַרְתִּי לוֹ שִׁיכְתּוּב סָתָם אוֹתִיוֹת כִּאֲלִיף וְבִיָּת
84 עַל הַשֹּׁטֶר, וְיִמְחַקְנָהּ, וְעַל גְּבִי הַמְּחִיקָה יִכְתּוּב שֹׁטֶר מֶקֶח, וְיִהְיֶה זֶה
85 שֹׁטֶר פְּסוּל.

86 הַגְּמָרָא מְבִיאָה בְּרִייתָא הַדְּנָה בְּכַתִּיבַת שֹׁטֶר חֲדָשׁ, בְּמִקּוֹם שֹׁטֶר
87 שֶׁאֲבָד: תָּנוּ רַבֵּנּוּ, הָרִי שְׁבָא הַמְלֹאָה לְבֵית דִּין וְאִמֵּר אִמֵּר שְׁפָרָא חוֹבִי,
88 וְעִדּוֹ לֹא נִפְרַע עַל יְדֵי הַלּוֹה, וְרוֹצֵה שִׁיכְתּוּב לוֹ שֹׁטֶר חֲדָשׁ, אִךְ
89 אֵין לוֹ עֲדִים שֶׁאֵיכֵד אֶת שְׁטֵרוֹ, אִף עַל פִּי שְׂאֵמְרוֹ עֲדִים, אֲנִי כְּתִבְנוּ
90 אֶת שֹׁטֶר הַחוּבֹא שְׁהוּא אוֹמֵר שֶׁאֲבָד לוֹ, וְחִתְּמֵנוּ עָלָיו, וְנִתְּנָנוּ לוֹ
91 אוֹתוֹ בְּצִוּוֵי הַלּוֹה, מִכָּל מְקוֹם אֵין בּוֹתְבִין לוֹ אֶת הַשְּׁפָרָא הַחֲדָשׁ.
92 מְמַשִּׁיכָה הִבְרִייתָא וּמִבְּאֵרַת: בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים, בְּשֹׁטְרֵי הַלּוֹאָה,
93 שִׁישׁ לְחֹשׁוֹשׁ שֶׁנִּפְרַע הַחוּבֹא וְהַחְזִיר הַמְלֹאָה אֶת הַשֹּׁטֶר לַלּוֹה, אוֹ
94 שֶׁאִף אִם לֹא נִפְרַע, יֵשׁ לְחֹשׁוֹשׁ שְׁמָא הוּא מְשַׁקֵּר וְלֹא אֲבָד שֹׁטֵרוֹ,
95 אוֹ שְׁמָא יִמְצָאֵנוּ, וְאֵם יִהְיוּ לוֹ שְׁנֵי שְׁטֵרוֹת יִגְבֶּה מִהַלּוֹה פַּעֲמִיִּים,
96 שֶׁלֹּא כְּדִין. אֲבָל שְׁפָרִי מֶקֶח וּמְכָר – שֹׁטֶר עַל קְנִיַת קִרְקַע,
97 שֶׁהָעֲדִים מַעֲדִידִים שְׁכָתוּב וְחֲתָמוּ וְנִתְּנוּ לוֹ שֹׁטֶר זֶה, וְאוֹמֵר הַקּוֹנֶה
98 שֶׁאֲבָד שֹׁטֵרוֹ, בּוֹתְבִין לוֹ שֹׁטֶר חֲדָשׁ, כְּדִי שֶׁתְּהִיָּה לוֹ הוֹכָחָה שֶׁאֵכֵן
99 קִנָּה אֶת הַקִּרְקַע, וְאֵין כִּזֶּה חֲשֵׁשׁ, שֶׁהָרִי אִף אִם בִּאֲמַת לֹא אֲבָד
100 שֹׁטֵרוֹ אֵין הַפְסֵד בְּכֶךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ שְׁנֵי שְׁטֵרוֹת. אִךְ כּוֹתְבִים אֶת הַשֹּׁטֶר
101 הַחֲדָשׁ חִזִּין מִן הָאֲחֵרִיתִי שְׁבָא, כְּלוּמֹר, אֵין כּוֹתְבִים שֶׁאֵם הַנּוֹשִׁים
102 בְּמוֹכֵר יִגְבוּ אֶת הַקִּרְקַע מִהַלּוֹקָה מִחֲמַת חוּבוֹ שֶׁל הַמוֹכֵר, וְיִכֹּל
103 הַלּוֹקָה לְגַבּוֹת אֶת מִמּוֹן הַמֶּקֶח מִהַמוֹכֵר, כִּיֹּן שִׁישׁ לְחֹשׁוֹשׁ שֶׁלֹּא
104 אֲבָד שֹׁטֵרוֹ בִּאֲמַת, וְאֵם אֵכֵן נוֹשִׁי הַמוֹכֵר יוֹצִאוּ מִמֶּנּוּ אֶת הַקִּרְקַע
105 מִחֲמַת חוּבוֹ שֶׁל הַמוֹכֵר, יִגְבֶּה מִהַלּוֹקָהוֹת הָאֲחֵרִים שֶׁל הַמוֹכֵר
106 פַּעֲמִיִּים, בְּשְׁנֵי הַשְׁטֵרוֹת, וְכִמוֹ שֶׁהַתְּבָאֵר לְעִיל.

יְרִידַת הַנִּשְׁמָה בַּגּוֹף הִיא יְרִידָה גְּדוּלָּה וְעֲצוּמָה בְּמֵאֹד מֵאֹד וְכו', וְיִרְיָדָה חֲזָה הִיא צוֹרֵךְ עֲלֵיהֶוּ וְכו'.